

Commissie van Toezicht

bij het Justitieel Complex Zaanstad

Jaarverslag 2024

ex artikel 19 van de Penitentiaire maatregel

© EGM Architecten

Inhoudsopgave

Voorwoord van de voorzitter	3
1. Het Justitieel Complex Zaanstad.....	4
2. Commissie van Toezicht	5
2.1. Samenstelling	5
2.2. Vergaderingen	6
2.3. Maandcommissaris.....	7
2.4. Beschikkingen ordemaatregel en strafcelplaatsing	7
2.6. Overleg gedetineerdencommissie.....	8
3. Beklagzittingen, klachten en afdoening van zaken	9
3.1. Werkwijze en werkzaamheden.....	9
3.2. Uitspraken Algemeen	9
3.3. Overzicht ingekomen klachten.....	9
3.4. Overzicht van de wijze van afdoening	10
3.5. Grieven	11
3.6. Wraking	11
3.7. Werkvoorraad.....	11
4. Overig.....	12
4.1. Digitaal werken	12
4.2. Sociale veiligheid	12
4.3. Maatregelen in verband met personeelstekort.....	12
5. Bijlagen	13
5.1. Overzicht soorten klachten en grieven per onderwerp.....	13
5.2. Managementoverzicht – werkvoorraden	14

Voorwoord van de voorzitter

In dit jaarverslag worden de activiteiten van de Commissie van Toezicht van JC Zaanstad beschreven. Zaanstad is een grote inrichting met vrijwel alle bestemmingen van een PI in huis.

Dat brengt met zich mee dat sfeer en werkwijze op de verschillende afdelingen erg van elkaar kunnen verschillen. In onze commissie is ervoor gekozen om per afdeling/vleugel vaste maandcommissarissen hun bezoeken te laten afleggen, een overblijfsel uit de coronaperiode, toen deze werkwijze uit gezondheidsrisico-oogpunt is ingevoerd.

Net als in alle personeelsintensieve sectoren in ons land kampen de PI.s al enkele jaren met een tekort aan inzetbaar gekwalificeerd personeel. Het hoeft geen betoog dat dit grote druk legt op de roosters en dus de veerkracht en flexibiliteit van de mensen in executieve dienst en op het dagprogramma van de gedetineerden.

In de afgelopen jaren hebben we de activiteiten voor de gedetineerden steeds meer zien afkalven. Hoewel door de directie telkens wordt benadrukt dat wordt voldaan aan de wettelijke minimumeisen, maakt de commissie zich, evenals de directie overigens, zorgen over deze negatieve trend. Het behoeft bovendien geen betoog dat vanwege een ingekort dagprogramma en schaarse tijd van casemanagers en mentoren het resocialisatieproces onder druk staat. In combinatie met een zekere intolerantie en verharding in de maatschappij ten aanzien van gedetineerden leidt dat tot het risico dat het motto van Zaanstad “Binnen beginnen om buiten te blijven” bij woorden blijft.

In onze jaarvergadering hebben we daarom uitgebreid stilgestaan bij dit onderwerp: hoe kunnen wij onze verantwoordelijkheid blijven waarmaken, de directie constructief kritisch volgen en tegelijkertijd de waarden en normen ten aanzien van een humane detentie gestand doen. In een notitie heeft de commissie zijn overwegingen en aanbevelingen beschreven en die zijn vervolgens in een vruchtbare discussie met de directie gedeeld en besproken.

Tot slot: In coronatijd heeft het beeldbellen een hoge vlucht genomen, omdat regulier bezoek niet mogelijk was. Ook toen het om gezondheidsredenen niet meer nodig was, bleef beeldbellen populair. Gezinsleden konden elkaar vaker dan het bezoekminimum zien en spreken. Van groot belang voor het in stand houden van de gezinsrelaties en dus ook voor de resocialisatie. Daarnaast van eminent belang voor de ontwikkeling van kinderen van gedetineerden. Helaas heeft DJI vanwege het risico van voortgezet crimineel handelen, het beeldbellen aan banden gelegd, zodat sindsdien alleen nog een enkeling aan de voorwaarden voldoet. Jammer dat ook bij deze beslissing het risico-denken de besluitvorming heeft gedomineerd.

We beseffen dat personeel en directie, ook door het landelijke capaciteitstekort, onder grote druk staan en zien dat in JCZ steeds opnieuw wordt gezocht naar oplossingen waarmee de resocialisatie en humane uitvoering van de detentie binnen de beperkte mogelijkheden toch invulling kunnen krijgen.

Loek Dijkman
Voorzitter

1. Het Justitieel Complex Zaanstad

Het Justitieel Complex Zaanstad (JCZ) is gelegen in Westzaan en is zowel een gevangenis, Huis van Bewaring (HvB), Inrichting voor Stelselmatige Daders (ISD) als een Penitentiair Psychiatrisch Centrum (PPC). Tevens beschikt JCZ over een Extra Zorg Voorziening (EZV)-afdeling en zijn er afdelingen voor de Top600 (een samenwerkingsverband met de gemeente Amsterdam). JCZ heeft capaciteit voor circa 1.000 justitiabelen en is daarmee het grootste penitentiaire complex in Nederland.

Vrijwel alle cellen in JCZ zijn uitgevoerd als meerpersoonscel, met uitzondering van de cellen in het PPC, de EZV en de luwte afdelingen.

In onderstaande tabel is te zien hoe de justitiabelen in 2024 waren verdeeld over de verschillende regimes van JCZ (stand van december 2024). Weergegeven is de operationele capaciteit (deze verschilt van de beschikbare capaciteit):

<u>Regime</u>	<u>Aantal</u>
Huis van Bewaring	288 justitiabelen
Extra Zorg Voorziening (EZV)	48 justitiabelen
Gevangenis	384 justitiabelen
Inrichting voor Stelselmatige Daders (ISD)	48 justitiabelen
In stand te houden capaciteit	33 justitiabelen
Penitentiair Psychiatrisch Centrum	124 justitiabelen
Reservecapaciteit	92 justitiabelen

JCZ is opgedeeld in 5 clusters, met aan het hoofd een algemeen vestigingsdirecteur en voor elk cluster een plv. vestigingsdirecteur, die de dagelijkse gang van zaken aanstuurt. In 2024 zijn er directeuren vertrokken en nieuwe directeuren aangesteld.

De directie

De heer M. van Reeven is de algemeen vestigingsdirecteur van JCZ. Dhr. R. Wierdsma is voorsnog een trainee en niet verbonden aan een cluster. Per 1 januari 2025 zal hij formeel benoemd worden als plv. vestigingsdirecteur en zich bezighouden met cluster Noord. De diverse clusters werden aangestuurd door de volgende plv. vestigingsdirecteuren (stand van zaken december 2024).

Cluster Noord: Mw. J. van der Kooye
Cluster Zuid: Dhr T. Zwanenburg
Cluster West: Mw. M. van Dam
Cluster Oost: Mw. E. Huisman
Cluster PPC: Dhr. G.P. Stam

2. Commissie van Toezicht

2.1. Samenstelling

In 2024 heeft de Commissie geen nieuwe leden verwelkomd en heeft de voorzitter afscheid genomen en het stokje overgedragen aan commissielid dhr. drs. L.M. Dijkman

Op 31 december 2024 was de samenstelling van de Commissie als volgt:

Leden:

Maandcommissarissen:

- Dhr. drs. G.J. Hoogenkamp, benoemd per 1 juni 2016, herbenoemd per 1 juni 2021
- Dhr. drs. L.M. Dijkman, benoemd per 5 juli 2016, herbenoemd per 5 juli 2021
- Mw. drs. C. Verwoerd, benoemd per 5 juli 2016, herbenoemd per 5 juli 2021
- Mw. J.M. Boven-Ebskamp, benoemd per 5 juli 2016, herbenoemd per 5 juli 2021
- Mw. drs. B.S.G. van der Werf, benoemd per 5 juli 2016, herbenoemd per 5 juli 2021
- Dhr. J.W. Vegter, benoemd per 17 maart 2017, herbenoemd per 5 juli 2021
- Mw. mr. F. Botman, benoemd per 1 augustus 2022
- Mw. N.L. Menso, benoemd per 17 juni 2022
- Dhr. M. Belkasmí, benoemd per 1 januari 2023
- Mw. E.M. van der Eng-van Berkum, benoemd per 1 september 2023.

Beklagrechters:

- Mw. mr. C.L. Verhoeven, benoemd per 5 juli 2016, herbenoemd per 5 juli 2021
- Dhr. mr. A.L. Diender, benoemd per 30 april 2018, herbenoemd per 30 mei 2022
- Mw. mr. M.J.C. Mossel, benoemd per 15 april 2019, herbenoemd per 15 april 2023
- Dhr. mr. S. Rozemeijer, benoemd per 15 april 2019, herbenoemd per 15 april 2023
- Mw. mr. S. Wieberdink, benoemd per 26 juli 2022.

De Commissie werd gedurende het verslagjaar bijgestaan door de secretarissen: O. Bergmans, J. Kuperus en mr. D.J. Maksimović. De secretarissen zijn verbonden aan de rechtbank Noord-Holland, locatie Alkmaar.

De Commissie werd gedurende het verslagjaar administratief ondersteund door N.M. Hage-de Gast, L. Quax-van Riet en A. Kouseband. Allen zijn verbonden aan de rechtbank Noord-Holland, locatie Alkmaar.

2.2. Vergaderingen

De Commissie heeft in 2024 twaalf keer vergaderd, in beginsel op iedere vierde donderdag van de maand. De meeste vergaderingen vonden plaats in JCZ, enkel de vergadering in oktober vond plaats in JC Schiphol, wegens de bijzondere jaarvergadering. De vergaderingen werden bijgewoond door directielid G.P. Stam dan wel een waarnemend directielid, meestal vergezeld door een medewerker van juridische zaken.

Geregeld hebben medewerkers vanuit verschillende disciplines uit JCZ de vergadering bijgewoond op verzoek van de Commissie, op eigen verzoek of op verzoek van de directie. Tijdens de vergadering in februari was dhr. Mesland aanwezig om een toelichting te geven over de nieuwe PZI (piepers). Tijdens de vergadering in maart waren Mark van Reeve (vestigingsdirecteur) en Ton Zwanenburg (plv. vestigingsdirecteur) aanwezig om zichzelf voor te stellen. Tijdens de vergadering in mei waren er een aantal afdelingshoofden aanwezig om meer te vertellen over hun werkzaamheden en om vragen vanuit de Commissie te beantwoorden. Tijdens de vergadering in juni waren Marga van Dam (plv. vestigingsdirecteur) en Eileen Ruiters (programmamanager inrichting van de toekomst) aanwezig om een update van de stand van zaken over de 'Inrichting van de toekomst'. Tijdens de vergadering van augustus was de plv. vestigingsdirecteur Redmer Wierdsma aanwezig om zichzelf voor te stellen. Tevens was het Hoofd Veiligheid Sabrina Trompert (digitaal) aanwezig om een toelichting te geven over de in- en uitvoer procedure. Tijdens de vergadering in november was Erwin Schakenraad (interim Hoofd Zorg) aanwezig om toelichting te geven over de medische klachtenregeling binnen JC Zaanstad.

Op 24 oktober 2024 vond de bijzondere jaarvergadering plaats. De Commissie heeft vergaderd in JC Schiphol. Na een rondleiding door JC Schiphol, heeft er een lunch en een korte vergadering plaatsgevonden. Er is afgesloten met een gezamenlijke maaltijd.

De vergaderingen werden gehouden aan de hand van (vaste) agendapunten, waaronder de verslagen van de maandcommissarissen, de verslagen van de dwangbehandelingen, bespreking van ingekomen stukken, de mededelingen van de directie en het vaststellen van de notulen – opgesteld door de secretaris – van de vorige vergadering.

Voorafgaand aan iedere vergadering vond een vooroverleg plaats, buiten aanwezigheid van de directie, met als doel het aan de orde stellen van interne Commissie-aangelegenheden en het kort voorbespreken van de aansluitende vergadering.

De voorzitter van de Commissie heeft regelmatig contact en overleg gehad met de vestigingsdirecteur, M. van Reeve. De voorzitter deelt de bevindingen met de leden van de Commissie in de eerstvolgende (voor)vergadering.

Op 25 april en 19 december 2024 is er een overleg georganiseerd tussen de maandcommissarissen en het secretariaat, om werkafspraken te verduidelijken en waar nodig aan te passen. Daarbij is ook gesproken over de bezetting en de verdeling van de maandcommissarissen over de clusters.

2.3. Maandcommissaris

Tien leden van de Commissie traden op als maandcommissaris. In 2023 waren de maandcommissarissen ieder verbonden aan een vast cluster.

De maandcommissaris probeert in een deel van de ingekomen klachten te bemiddelen, alvorens de klacht ter afdoening wordt voorgelegd aan de beklagcommissie/beklagrechter. Door het secretariaat wordt beoordeeld welke klachten eerst ter bemiddeling aan de maandcommissaris worden aangeboden. Het gehanteerde criterium hierbij is de inschatting van de slagingskans van bemiddeling. Ook klachten die feitelijk buiten de reikwijdte van artikel 60 Pbw vallen, worden wel eerst aan de maandcommissaris ter hand gesteld. Klachten die zijn ingediend door een advocaat worden niet ter bemiddeling aangeboden, maar direct doorgezonden naar de directie met het verzoek om inlichtingen, tenzij anders is verzocht.

Naast het bespreken van ingediende klachten, spreekt de maandcommissaris ook met de gedetineerden die hiertoe een verzoekbriefje (het zogeheten ‘spreekbriefje’) hebben ingediend. Uiteraard kan de maandcommissaris bij zijn/haar bezoek aan de inrichting ook spreken met gedetineerden die geen klacht of briefje hebben ingediend. Die mogelijkheid is er ook als gedetineerden zijn ingesloten in een afzonderingscel.

In 2024 zijn in totaal 217 klachten ingetrokken na bemiddeling door de maandcommissaris. Onderstaande tabel geeft een vergelijkend overzicht met voorgaande jaren.

	<u>2024</u>	<u>2023</u>	<u>2022</u>	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Ingetrokken na bemiddeling	217	156	225	121	152
klachten	klachten	klachten	klachten	klachten	klachten

2.4. Beschikkingen ordemaatregel en strafcelplaatsing

Conform artikel 24, zesde lid, en artikel 55, tweede lid, van de Pbw worden de beschikkingen van plaatsingen in afzondering op grond van een ordemaatregel en strafcelplaatsingen, ter kennisgeving aan de voorzitter gezonden.

In onderstaand overzicht zijn de cijfers met betrekking tot de plaatsing in de straf- en afzonderingscel weergegeven. De cijfers zijn aangeleverd door JCZ.

Vermeld zij hierbij dat JCZ per 2022 is overgegaan op een nieuw registratiesysteem. In het oude systeem werden de cijfers van de gedetineerden die gedurende het jaar werden uitgeschreven bij JCZ (overplaatsing, niet meer gedetineerd) niet meegerekend, waardoor automatisch al sprake is van een toename ten opzichte van de cijfers van voor 2022. Het huidige systeem is accurater, omdat bij de registratie alle isolatieplaatsingen van gedetineerden die in JCZ hebben verbleven, zijn meegenomen.

	2024	2023	2022	2021
Disciplinair GW	349	332	620	174
Ordemaatregel GW	338	223	76	152
Totaal GW	687	555	696	326
Disciplinair PPC	32	17	26	7

Ordemaatregel PPC	261	189	93	113
Totaal PPC	293	206	119	120

2.5. Dwangbehandelingen

In de Commissie is een aantal leden belast met het bezoeken van de justitiabelen ten aanzien van wie door de directeur een voorgenomen besluit tot a-dwangbehandeling kenbaar is gemaakt. Uiterlijk drie dagen voordat de dwangbehandeling zal worden ingezet, wordt de Commissie op de hoogte gesteld van het voorgenomen besluit van de directeur en worden de onderliggende stukken overgelegd. De maandcommissaris bezoekt vervolgens onverwijld de patiënt aan wie de dwangbehandeling is aangezegd. De maandcommissaris legt tijdens dat bezoek uit wat zijn/haar rol is en wijst de patiënt op zijn rechten, waaronder de mogelijkheid tot het aanvragen van schorsing of het instellen van beroep bij de RSJ. Dit betreft enkel een procedurele ondersteuning: de maandcommissaris treedt niet in de beoordeling. De betreffende maandcommissaris maakt van zijn/haar bezoek onmiddellijk een verslag op en brengt dat ter kennis van de directeur en de voorzitter van de Commissie. Het secretariaat deelt het verslag met de overige commissieleden bij de eerstvolgende vergadering.

<u>Dwangbehandelingen</u>	<u>2024</u>	<u>2023</u>	<u>2022</u>	<u>2021</u>	<u>2020</u>
a-dwang	43	25	28	26	36
verlenging a-dwang	46	28	12	30	8
b-dwang	36	29	25	11	23
Totaal	125	82	65	67	67

In het verslagjaar zijn in totaal 125 dwangbehandelingen ingezet, waarvan 43 a-dwangbehandelingen, 46 verlengingen van a-dwangbehandelingen en 36 b-dwangbehandelingen. Bijzonder is dat het aantal dwangbehandelingen en verlengingen sterk zijn toegenomen ten opzichte van 2023.

2.6. Overleg gedetineerdencommissie

Bij voldoende belangstelling aan de zijde van gedetineerden, kan een gedetineerdencommissie (hierna: Gedeco) worden ingesteld. Deze Gedeco wordt onder toezicht van de directeur gekozen door en uit alle gedetineerden. Er is regelmatig overleg met de door de directeur aangewezen Gedecoleden.

Op 24 januari, 8 maart en 17 juli was een afgevaardigde van de Commissie aanwezig bij een vergadering van de Gedeco. Regelmatig terugkerende gespreksonderwerpen zijn: de hoge winkelprijzen, het hoge ziekteverzuim bij het personeel, storingen in de telefonie, de mogelijkheid tot het aanschaffen van voedingspreparaten/vitamines die vrij verkrijgbaar zijn bij een drogist en de versobering van het dagprogramma. Daarnaast is er gesproken over de medische zorg, zomeractiviteiten, de invulling van de vader kind dagen en de pilot met betrekking tot het aanbieden van tablets.

3. Beklagzittingen, klachten en afdoening van zaken

3.1. Werkwijze en werkzaamheden

In beginsel zijn er vijf beklagzittingen per maand. De zittingen worden verdeeld over de clusters, waarbij wordt gekeken naar de voorraad aan zaken per cluster. Doorgaans is er elke maand een zitting voor elk cluster, waarbij de clusters Noord en West gecombineerd worden. Daarnaast is er een tweede zitting voor Zuid, Oost of West en Noord, afhankelijk van waar er veel klachten zijn ingediend. Daarnaast heeft er in 2024 eenmaal een zitting plaatsgevonden waarbij enkel gedetineerden rogatoir zijn gehoord op verzoek van andere commissies. Deze verhoren zijn (op grond van artikel 65, vierde lid, van de Pbw) afgenomen door een lid, tevens de voorzitter, van de beklagcommissie. De zittingen waren in 2024 alle fysiek in JCZ. In totaal waren 59 beklagzittingen gepland, waarvan er vier zijn komen te vervallen, daarmee komt het totaal op 55 zittingen.

Bij de beklagzittingen is in de regel de clusterdirecteur en een juridisch medewerker van JCZ aanwezig. Door de indeling naar cluster, voert (in de meeste gevallen) de directeur die de bestreden beslissing heeft genomen het verweer. Dit komt de kwaliteit van de inhoudelijke mondelinge behandeling ten goede. De secretarissen van de Commissie zijn wat betreft de zittingen in beginsel niet gebonden aan een vast cluster.

De voorzitters/beklagrechters treden per toerbeurt op bij de beklagzittingen. Zij zijn in het dagelijks leven werkzaam in een juridische functie, zoals advocaat of rechter. Bij meervoudige zittingen worden naast de juridisch onderlegde voorzitter twee andere leden uit de Commissie ingezet. De secretaris verleent bijstand ter zitting, daaraan voorafgaand door de te behandelen klachten schriftelijk voor te bereiden en na afloop, bij het uitwerken van schriftelijke uitspraken.

3.2. Uitspraken Algemeen

Het uitgangspunt van de Commissie is het doen van mondeling uitspraak ter zitting. Op deze manier zijn de indiener van de klacht en de directie direct op de hoogte van de uitspraak en de motivering daarvan. Bij het doen van mondeling uitspraak kan vaak meer recht worden gedaan aan de begrijpelijkheid van de uitspraak voor de gedetineerde (maatwerk) dan als de uitspraak schriftelijk wordt vernomen.

De voorzitter/beklagrechter ondertekent een kennisgeving van de mondelinge uitspraak en verstrekt dit aan klager (indien ter zitting aanwezig). De overige partijen krijgen het afschrift digitaal toegezonden. Indien de beklagrechter/beklagcommissie hiertoe aanleiding ziet, volgt na afloop van de zitting zo spoedig mogelijk een schriftelijk uitspraak.

In 2024 zijn 833 uitspraken gedaan.

3.3. Overzicht ingekomen klachten

In 2024 zijn 2.586 klachten binnengekomen. Dit betekent dat er meer klachten zijn binnengekomen dan in 2023 (2.300 klachten). Onderwerpen waarover in 2024 meer dan honderdvijftig keer is geklaagd, zijn verwerkt in onderstaande tabel.

Onderwerp	Aantal klachten 2024	Aantal klachten 2023
Informatie/procedure	249	205
Disciplinaire straf	241	240
Verzorging (medische)	207	184
Contact buitenwereld (bezoek)	180	134
Persoonlijke voorwerpen	170	130
Verzorging (persoonlijke)	159	86

Net als vorig jaar zijn over de onderwerpen ‘informatie/procedure’ en ‘disciplinaire straf’ veel klachten ingediend. Het is opvallend dat het aantal klachten over het onderwerp ‘Persoonlijke voorwerpen’ enigszins is toegenomen: in 2023 waren er 130 klachten over ‘persoonlijke voorwerpen’ en in 2024 170 klachten. Uit het overzicht blijkt verder dat het aantal klachten met als onderwerp ‘activiteiten diversen’ in 2024 sterk is afgenomen (99 klachten in 2023, t.o.v. 31 in 2024). Verder zijn het aantal klachten met als onderwerp ‘regime’ in 2024 sterk toegenomen (8 klachten in 2023, t.o.v. 42 klachten in 2024). Ook het aantal klachten met als onderwerp ‘verzorging (persoonlijke)’ zijn sterk toegenomen (86 klachten in 2023, t.ov. 159 klachten in 2024).

Tevens zijn er veel klachten ingediend die zagen op het (vermeend) niet voortvarend handelen van een casemanager. Omdat het gebruikte registratiesysteem (Klaver) niet in dit onderwerp voorziet, zijn veel van deze klachten geregistreerd onder het onderwerp “informatie/procedure”. Als de klacht met name zag op vertraging in fasering is ook wel het onderwerp “verlaten inrichting” geregistreerd.

Voor het volledige overzicht van klachten per onderwerp: zie bijlage (5.1.).

3.4. Overzicht van de wijze van afdoening

Van de 2.524 klachten die in 2024 in totaal zijn afgedaan, zijn 127 klachten (deels) gegrond verklaard (5 %, ten opzichte van 5,3 % in 2023). 389 klachten zijn ongegrond verklaard (15,4 %, ten opzichte van 19,4 % in 2023). Verder is de klager in 292 klachten niet-ontvankelijk verklaard (11,6 %, ten opzichte van 7,3 % in 2023). Opvallend is dat het percentage klachten waarin klager niet-ontvankelijk is verklaard behoorlijk is gestegen ten opzichte van 2023. Daarentegen is het aantal ongegronde klachten enigszins gedaald is. Dit heeft mogelijk te maken met een nieuwe lijn van de beroepscommissie, waarbij de ontvankelijkheidseis is verscherpt. Deze lijn is overgenomen door de commissie.

<u>Wijze van afdoening</u>	<u>2024</u>	<u>2023</u>	<u>2022</u>	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Gegrond	99	110	126	135	114
Deels gegrond	28	23	13	20	37
Ongegrond	389	486	410	307	448
Niet-ontvankelijk	292	183	110	273	372
Overgedragen	195	176	183	228	182
Ingetrokken na bemiddeling maandcommissaris	217	156	215	121	152
Ingetrokken ter zitting	28	37	28	30	11

Ingetrokken overig ¹	1.131	1.202	1.319	942	1.172
Afdoening na rogatoir verzoek	122	120	142	114	149
Onbevoegd	26	7	0	0	0
Totale uitstroom	2.524	2.508	2.559	2.158	2.637

In 2023 is (eindelijk) in het registratiesysteem de mogelijkheid gekomen om als uitspraak “verklaart zich onbevoegd” te registreren. Dit verklaart waarom er in eerdere jaren geen cijfers hiervan zijn, hoewel er wel dergelijke uitspraken zijn gedaan.

3.5. Grieven

Er is in 2024 nog minder gebruik gemaakt van de grievenprocedure dan in 2023. In 2024 zijn er 9 grieven (t.o.v. 37 in 2023) binnengekomen, waarvan er vier omgezet zijn naar klacht. Het omzetten naar een klacht gebeurde vaak ambtshalve omdat snel duidelijk werd dat een gedetineerde niet bewust een grief had willen indienen. De procedure van artikel 59a Pbw (grievensprocedure) is hierdoor nauwelijks feitelijk gevolgd.

3.6. Wraking

Er zijn in 2024 geen wrakingsverzoeken ingediend.

3.7. Werkvoorraad

De werkvoorraad bedroeg aan het begin van het verslagjaar 326 openstaande klachten/grievens. Dit is opgelopen naar 393 openstaande klachten/grievens. Voor het volledige overzicht van de werkvoorraden: zie bijlage (5.2.).

¹ Hieronder vallen klachten die zijn ingetrokken na bemiddeling met personeel van JCZ, klachten die zijn ingetrokken na bericht van de advocaat en klachten die zijn ingetrokken nadat geen reactie is ontvangen op verstuurd termijnbrieven.

4. Overig

4.1. Digitaal werken

De Commissie werkt volgens de werkwijze van het Veilig en Digitaal werken CvT, met gebruikmaking van de Samenwerkruimte. De Samenwerkruimte is een extra beveiligde digitale omgeving van het Rijk, waar informatie en documenten kunnen worden gedeeld, ingezien en bewerkt.

4.2. Sociale veiligheid

Op 11 januari 2024 heeft de Commissie een brief naar de voorzitter van de kerngroep CvT's (H. Trouw) verzonden. Daarin heeft de Commissie zich op het standpunt gesteld dat er binnen de CvT geen portefeuillehouder sociale veiligheid dient te worden benoemd. De Commissie stelt zich op het standpunt dat de directeur van een PI of JC primair de sociale veiligheid moet waarborgen binnen de instelling.

4.3. Maatregelen in verband met personeelstekort

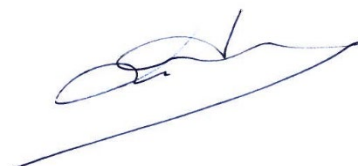
Op 15 augustus 2023 is het avondprogramma voor het gevangeniswezen en gedetineerden die zich in het plusprogramma bevinden, wegens een gebrek aan personeel, tijdelijk ingetrokken. De maatregel is in eerste instantie ingevoerd voor de periode van 15 augustus tot en met 28 september 2023. Daarna is de maatregel verlengd tot en met 2 november 2023. Inmiddels is de maatregel per brief van september 2024 verlengd tot 31 maart 2025. Justitiabelen en de GeDeCo zijn hierover per brief geïnformeerd. Het personeelstekort is dermate ernstig dat de orde, rust en veiligheid voor zowel gedetineerden als het personeel niet meer gewaarborgd kan worden. Door het tijdelijk intrekken van het avondprogramma, kan het dagprogramma overdag gewaarborgd worden. Tijdens het avondprogramma zijn gedetineerden uitgesloten. Het avondprogramma vindt plaats op de dinsdag en de donderdag van 18:00 uur tot en met 20:00 uur. Gedetineerden blijven nu ingesloten. Gedetineerden worden conform de standaardbedragen van de RSJ gecompenseerd. De Commissie heeft een aantal klachten ontvangen over dit onderwerp. In het grootste gedeelte van de klachten is inmiddels uitspraak gedaan. Verder is er vanaf 1 januari 2024 een vierdaagse werkweek ingevoerd, waarbij de arbeid op de vrijdag is kom te vervallen. Deze maatregel is op 1 mei 2024 weer geschrapt. Vanaf 1 mei tot op heden is de arbeid op een deel van de afdeling West vervallen, namelijk voor het HvB. Justitiabelen die in de inrichting voor stelselmatige daders verblijven hebben wel gedeeltelijk arbeid. Vanaf 22 juli 2024 tot 23 augustus 2024 is ook het avondprogramma op het PPC vervallen.

Dit verslag is vastgesteld in de vergadering van de Commissie van Toezicht van 27 februari 2025.

Secretaris,

De voorzitter,

5. Bijlagen

5.1. Overzicht soorten klachten en grieven per onderwerp

Het volgende overzicht onderscheidt de binnengekomen grieven en klachten naar onderwerp.

Overzicht soorten klachten per onderwerp 2024	CvT Bureau Alkmaar JCZ
Grievens	
Activiteiten (arbeid)	0
Bejegening	2
Bewegingsvrijheid	0
Contact buitenw (bezoek)	2
Eisen Verblijfsruimte	0
Informatie/procedure	0
Persoonlijke voorwerpen	1
Verzorging (medische)	0
Totaal	5
Klachten	
Activiteiten (arbeid)	94
Activiteiten (div)	31
Activiteiten (lucht)	49
Activiteiten (sport)	18
Behandeling	7
Bejegening	115
Bewegingsvrijheid	8
Compensatie	14
Contact buitenw (bellen)	66
Contact buitenw (bezoek)	180
Contact buitenw (media)	3
Contact buitenw (post)	55
Controle	37
DBT	125
Disciplinaire straf	241
Dwangbehandeling	18
Eisen Verblijfsruimte	35
Geweld	20
Informatie/procedure	249
ISD (interv + beh)	8
Nog onbekend	120
Ordemaatregel	88
Persoonlijke voorwerpen	170
Regime	42
Rek. cour./zak- en kleedgeld	64
Rogatoir verzoek	111
Schadeverhaal	3
Selectie/overpl. (ext)	34
Selectie/overpl. (int)	72
Time-out	3
Toezicht	0
Transport	8
Verlaten inrichting	53
Verzorging (div)	62
Verzorging (godsd., levens.)	21
Verzorging (medische)	207
Verzorging (persoonlijke)	159
Totaal	2.595

5.2. Managementoverzicht – werkvoorraden

CvT Bureau Alkmaar - Justitieel Complex Zaanstad

2024	begin voorraad	totaal instroom	instroom klacht	instroom grief	grief naar klacht	Uitstroom														eind voorraad		
						totaal uitstroom	uitstroom klacht	uitstroom grief	doorloop tijd	gegrond	ongegrond	deels gegrond	overgedragen	niet ontvankelijk	ingetrokken	ingetrokken na bemiddeling	ingetrokken ter zitting	afboening na rogator	grief afgedaan		onbevoegd	overig
januari	326	183	179	4	0	213	209	4	59	8	39	2	18	16	86	20	5	18		1		296
februari	296	138	138	0	1	212	211	1	60	6	29	6	8	39	86	23	3	9		3		222
maart	222	172	172	0	0	150	150	0	49	2	32	1	16	10	68	8	3	9		1		244
1e kwartaal	326	493	489	4	1	575	570	5	56	16	100	9	42	65	240	51	11	36		5		244
april	244	205	205	0	0	149	149	0	56	8	29	1	11	15	53	21	5	3		3		300
mei	300	304	303	1	1	187	187	0	42	9	22	2	19	10	92	18	3	10		2		417
juni	417	279	279	0	0	160	160	0	45	6	18	2	19	9	90	12		3		1		536
2e kwartaal	244	788	787	1	1	496	496	0	48	23	69	5	49	34	235	51	8	16		6		536
juli	536	234	234	0	0	332	332	0	47	27	33	2	27	43	155	24	2	15		4		438
augustus	438	233	233	0	0	206	206	0	56	10	33	2	21	31	84	12		11		2		465
september	465	266	263	3	2	209	209	0	40	5	23	1	7	30	113	23		5		2		522
3e kwartaal	536	733	730	3	2	747	747	0	48	42	89	5	55	104	352	59	2	31		8		522
oktober	522	257	256	1	0	301	300	1	58	5	32	1	23	42	150	25	1	17	1	4		478
november	478	216	216	0	0	173	172	1	59	7	30	3	15	4	81	22	3	8				521
december	521	108	108	0	0	236	236	0	86	6	69	5	11	43	73	9	3	14		3		393
4e kwartaal	522	581	580	1	0	710	708	2	68	18	131	9	49	89	304	56	7	39	1	7		393
Totaal	326	2595	2586	9	4	2528	2521	7	55	99	389	28	195	292	1131	217	28	122	1	26		393